

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N JA 58 G §:N MUKAINEN PÄÄTÖS

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi. Maailman terveysjärjestö WHO on 26.11.2021 nostanut omikron-koronavirusmuunnoksen (B.1.1.529) huolta aiheuttavien koronavirusmuunnosten listalle (VOC, variant of concern). Omikron on levinnyt myös Varsinais-Suomeen ja Satakuntaan.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ASIASSA HANKITTU SELVITYS

Asiassa on saatu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin 28.12.2021 antama ja 29.12.2021 täydentämä lausunto sekä Satakunnan sairaanhoitopiirin 29.12.2021 antama lausunto.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten kieltäminen (58 §)

Aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien kuntien alueilla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Määräys

Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta (58 g §)

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 58 g § nojalla toimintaa harjoittavat ja tilojen hallinnasta vastaavat toimijat sulkemaan tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat asiakkailta ja osallistujilta Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien kuntien alueella, siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan.

Tartuntatautilain 58 g § 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut tilat, 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettu toiminta ja ne tahot, joita tämä päätös velvoittaa on määritelty tämän päätöksen perusteluissa.

Tämä päätös ei koske ammattiurheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Tämä päätös ei koske tartuntatautilain 58 g § mukaisia tiloja siltä osin, kun niitä käytetään lakisääteisten palvelujen tuottamiseen tai vuonna 2004 syntyneiden ja sitä nuorempien lasten ja nuorten ohjattuun harrastustoimintaan.

Voimassaolo

Määräykset ovat voimassa ajalla 1.1.2022-15.1.2022.

Perustelut

Valtakunnallinen ohjaus

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan uusi koronavirus (SARS-CoV2) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut henkilö yskii tai aivastaa. Lähikontaktissa korona voi tarttua myös kosketuksen välityksellä, jos sairastunut on esimerkiksi yskinyt käsiinsä ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen. Virus voi tarttua myös kosketuksen kautta pinnoilta, joille on hiljattain päätyneet sairastuneen hengitystie-eritteitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut 10.12.2021 ohjauskirjeen LSAVI/14401/2021, jonka mukaan epidemiatilanteessa, jonka vaikeusaste vaihtelee alueiden kesken, sosiaali- ja terveysministeriö haluaa muistuttaa, että sen antama ohjaus suosittelee alueellisten toimenpiteiden vähimmäissisältöä eli sitä, mikä kansallisella tasolla arvioituna olisi leviämisalueilla tarpeen. Aluekohtainen ja paikallinen arvio voi perustellusti edellyttää tiukempia ja laajempia toimenpiteitä kuten yleisötilaisuusrajoitusten laajentaminen ja tiukentaminen (58), vastaavan sisältöisien suositusten antaminen yksityistilaisuuksiin, tilojen käyttöä koskevien rajoitusten lisääminen ja laajentaminen (58 d) sekä matkustajamäärien rajoittaminen (Traficom, 58 f).

Ohjauskirjeen mukaan ajallisesti ja paikallisesti rajaten voidaan myös luopua koronapassin käyttömahdollisuudesta rajoituksista vapautumiseen yleisötilaisuuksien ja korkean riskin tilojen osalta kieltämällä yleisötilaisuudet kokonaan 58 §:n nojalla ja sulkemaan tilojen käyttö 58 g §:n nojalla (jolloin koronapassia ei voi käyttää rajoituksesta vapautumiseen).

Ohjauskirjeessä Epidemiatilanteen muutoksen edellyttämät toimenpiteet alueilla (VN/31452/2021) todetaan, että uudistetun hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaan hätäjarrun käyttöönoton harkinnan käynnistää epidemiologinen tai lääketieteellinen tilanne, jota ei ole pystytty riittävästi hallitsemaan alueellisin ja paikallisin toimin. Ohjauskirjeen mukaan epidemiatilanne on Suomessa heikentynyt huomattavasti, ja rokottamattomien keskuudessa epidemia jatkaa nopeaa leviämistään. Sairaalahoidon kuormitus on myös ollut nousussa viimeisen kuukauden aikana. Saavutettu 80 %:n rokotuskattavuus ei yksin riitä kääntämään epidemian kulkua laskusuuntaan. Tilanteen heikentyminen monilla alueilla edellyttää myös muita toimia tartuntojen vähentämiseksi.

THL on rokotuskattavuuden vaikutusarvion sekä epidemiatilanteen heikentymisen vaikutusarvion perusteella 29.11.2021 tarkistanut suositustaan riskipotentiaalin arviomallin käytöstä. Malli esittää lääketieteelliset ja epidemiologiset asiantuntija-arviot eri toimintojen asettamasta tartuntariskistä, riskien suuruudesta ja niiden realisoitumisen todennäköisyydestä sekä mahdollisuuksista torjua riskejä. Mallissa ei ole mainittu kaikkia mahdollisia tilanteita, mutta se toimii työkaluna alueellisille ja paikallisille viranomaisille tunnistamaan erilaisten tilanteiden ja tilaisuuksien mahdollisia riskejä. Ohjauskirjeessä todetaan, että ministeriön suositukset eivät ole oikeudellisesti sitovia, vaan viranomaiset päättävät asiasta itsenäisesti.

Ohjauskirjeessä todetaan, että toimijoilla on edelleen mahdollisuus ottaa käyttöön ns. koronapassi rajoituksille vaihtoehtoisena terveysturvallisuustoimena. Koronapassin käytöllä voidaan osaltaan

kohdentaa toimia sekä vähentää huomattavasti rajoituksista toimijoille aiheutuvia haittoja ja mahdollistaa toiminnan jatkaminen rajoituksista huolimatta. Nämä seikat tulee huomioida päätösharkinnan pohjana olevassa tehokkuus- ja vaikutusarviossa.

Lain esityöt

Hallituksen esityksen (HE 245/2020) 58 d §:ää koskevien säännöskohtaisten perustelujen mukaan aluehallintoviraston ja kunnan harkintapohja määräytyy THL:n tuottaman tiedon ja ohjeistuksen mukaisesti, ottaen huomioon myös sairaanhoitopiirien tuottama tarkempi aluekuva ja alueen muut toimenpiteet. Päätökset on perusteltava alueen tarpeilla, ja niissä on kuvattava kokonaisarviointi toimenpiteiden epidemiologisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Esityksen mukaan Koronavirustartuntojen leviämisen estämisen lisäksi sääntelyn tavoitteena olisi toteuttaa elinkeinonharjoittajan näkökulmasta hallinto-oikeudellista lievimmän haitan periaatetta siten, että elinkeinonharjoittajille enemmän velvoitteita asettavat keinot olisi porrastettu ja toimintaan eniten puuttuvat toimet olisivat aina viimesijaisia. Lähes vastaavasti todetaan esityksessä tartuntatautilain 58 g §:n osalta. Kyseistä pykälää koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan lisäksi, että säännös on viimesijainen keino viranomaistoimin nopeasti, riittävän ennakoivasti ja mahdollisimman lyhytaikaisesti reagoida alueelliseen vaikeaan tautitilanteeseen, jos millään muilla keinoin covid-19-epidemian leviämistä alueella ei voida estää.

Hallituksen esityksessä todetaan, että lakiehdotuksen mukaan tilojen sulkeminen voisi koskea erilaisia liikuntaan ja urheiluun käytettäviä tiloja, uimahalleja, kylpylöiden allastiloja, yleisiä saunoja, harrastustoiminnan tiloja, huvi- ja teemapuistoja, tivoleita sekä sisäleikkipuistoja ja sisäleikkipaikkoja kuten myös kauppakeskusten yleisiä tiloja. Valtioneuvoston arvion mukaan näissä tiloissa tapahtuvan toiminnan luonne on sellaista, että siinä asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa, sijoittuminen tai mahdollisuus taudin leviämiseen pintojen välityksellä voi muodostaa

erityisen riskin covid-19-taudin leviämislle tai tiloissa on muutoin erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymislle. Eesityksen mukaan tilojen sulkeminen olisi täsmällisesti ja tarkkarajaisesti rajoitettu vain lakiehdotuksen 58 g §:n 4 momentissa lueteltuihin tiloihin. Lisäksi pykälän soveltamisen edellytyksen olisi, että lakiehdotuksen 58 d §:n mukaisia toimenpiteitä lähikontaktien välttämiseksi tai muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä. Ehdotuksen 58 § d §:ää sovellettaisiin vain sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun tai alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään yli 50 asiakkaan ja osallistujan samanaikaiseen oleskeluun. Tästä seuraisi, että 58 g §:n mukaisesti tilat voitaisiin sulkea sisätiloissa vain yli 10 hengen ja ulkotiloissa vain yli 50 hengen osallistujamäärältä.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on korostanut hallituksen esityksen johdosta antamassaan mietinnössä (StVM 1/2021 vp), että lakiehdotuksen lähtökohta on, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan eri toiminnoissa ensisijaisesti 58 c ja 58 d §:n nojalla. Vasta, jos nämä ja muut toteutetut toimet eivät riitä, voidaan turvautua 58 g §:n sääntelyyn. Tällöinkin toimenpiteiden tulee olla epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämättömiä ja pykälän 2 momentissa säädettävien edellytysten tulee täyttyä.

Epidemiatilanne

Maailman terveysjärjestö WHO on 26.11.2021 nostanut uuden Botswanassa ja Etelä-Afrikassa alkujaan todetun omikron-koronavirusmuunnoksen (B.1.1.529) huolta aiheuttavien koronavirusmuunnosten listalle (VOC, variant of concern). Euroopan tautienehkäisy- ja valvontakeskus ECDC on 26.11.2021 julkaisemassaan riskiarviossa todennut omikron-virusmuunnoksen aiheuttavan merkittävän tai erittäin merkittävän terveysuhan EU/EEA-maiden kansalaisille. Euroopan tautienehkäisy- ja valvontakeskus ECDC on 15.12.2021 julkaissut uusimman riskiarvion omikron-muunnoksesta. Riskiarvion mukaan omikron-muunnoksen

leviämisen todennäköisyys on erittäin korkea EU/ETA-alueella. Siihen liittyvä kansanterveysriskin yleinen taso on arvioitu erittäin korkeaksi. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen arvio on, että lyhyen ajan kuluessa omikron tulee aiheuttamaan valtaosan koronavirustartunnoista maailmassa.

Epidemiatilanne sairaanhoitopiirien alueella ja saadut asiantuntija-arviot

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lausunto

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on 28.12.2021 antanut asiassa lausunnon, jonka mukaan Lounais-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt arviota erityisesti seuraaviin asioihin perustaksi harkinnalle tartuntatautilain 58 §, 58 d § ja 58 g § mukaisten mahdollisten päätösten varalta:

1. Onko sairaanhoitopiirin alueella todettu tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella?

Vastauksena ensimmäiseen kysymykseen sairaanhoitopiiri toteaa, että sairaanhoitopiirin alueella todetaan merkittäviä tartuntaryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään. Viikolla 51 tartuntalähteet saatiin selville 51 prosentissa tapauksista ja viikolla 50 72 prosentissa. Selvittämättömiä tartuntaryppäitä todetaan koko sairaanhoitopiirin alueella. Suurimmat tiedossa olevat tartuntalähdeluokat ovat sama talous ja lähipiiri. Koulujen oppilastartunnat ovat kolmanneksi suurin tiedossa oleva tartuntalähde. Tiedossa olevien oppilastartuntojen määrä on viikolla 51 jonkin verran vähentynyt edelliseen viikkoon nähden. Kuntien tekemä tartunnan jäljitys on kuormittunut aikaisempaa pahemmin, ja johtanut siihen, että yhä harvemmat tartuntaketjut saadaan selvitettyksi. Nopeasti leviävä omikron-muunnos edelleen lisää tartunnan jäljityksen kuormaa. Kaikissa tapauksissa tartuntaketjuja ei enää ole mahdollista saada selville. Kunnissa on myös pulaa tartunnan jäljittäjistä ja lisätyövoimaa on vaikea saada.

Työvoiman rekrytointi jäljitystyöhön on johtanut muiden perusterveydenhuollon palvelujen heikkenemiseen. Sairaanhoidopiirin arvion mukaan jäljittämättömät tartuntaketjut muodostavat merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen.

2. Arvioidaanko tartuntojen määrän sairaanhoidopiirin alueella asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen?

Vastauksena toiseen kysymykseen sairaanhoidopiiri toteaa, että Covid-19-tapauksia ilmaantuu Varsinais-Suomen alueella nyt enemmän kuin koskaan koko pandemian aikana. Todettujen koronavirustartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden Varsinais-Suomen sairaanhoidopiirin alueella on edeltäneen 14 vrk aikana 398. Raportoitujen tartuntojen määrä viikolla 51 oli 1081 tapaus, kun se edellisellä viikolla oli 888. Tartuntoja todettiin viimeisen kahden viikon aikana kaikissa muissa paitsi yhdessä kunnassa sairaanhoidopiirin alueella.

Koronatestejä otetaan edelleen runsaasti, jopa yli 2000 näytettä päivittäin. Positiivisuusprosentti on ennätysellisen korkea 11,8. Siten on ilmeistä, että tapauksia on testattujen tapausten ulkopuolellakin. Tapaukset ovat lieviä, flunssan kaltaisia. Omikron-variantteja on nyt varmistettu Varsinais-Suomen sairaanhoidopiirin alueella 40. Omikron-epäilyjä on nyt 447. Varmistetut tapaukset ja epäilytapaukset ovat runsastuneet alueella hyvin nopeasti. Tapauksista valtaosa todetaan edelleen perheissä ja lähipiirissä (sukulaiset, ystävät). Erikoissairaanhoidon kuormitus on pysynyt ennallaan. Turun yliopistollisen keskussairaalan vuodeosastoilla on 27.12.2021 hoidossa 14 ja teho-osastolla 7 potilasta. Terveyskeskuksien vuodeosastoilla on 6 potilasta.

Kuolemantapaukset ovat runsastuneet viimeisten viikkojen aikana. Kuolemantapauksia on nyt yhteensä 134. Näistä 36 on Varsinais-

Suomen sairaanhoitopiirin sairaaloissa, 67 perusterveydenhuollon vuodeosastoilla, 27 sosiaalitoimen ympärivuorokautisessa hoidossa ja 4 kotona.

Varsinais-Suomen tapauksista suurin yksittäinen ikäluokka (11,9 prosenttia) on 5 – 9 vuotiaat. Ylipäätään lasten, jotka siis ovat tällä hetkellä pääosin rokottamattomia, osuus tartunnoista on edelleen korkea.

Jätevesiseurannan tuoma tilannekuva koronaviruksen RNA-määristä jätevesissä osoittaa, että koronaviruksen RNA-määrät ovat olleet voimakkaasti koholla, vaikka viikoittaista vaihtelua määrissä on. Rokotukset ovat edistyneet alueella hyvin. Toisen rokotuskerran kattavuus yli 12-vuotiailla on nyt 85,3 prosenttia. Toisen rokotuskerran kattavuus on alhaisinta (noin 70 – 75 prosenttia) alle 15-vuotiailla ja 25 – 34-vuotiailla. Kolmannen rokotuskerran kattavuus on noussut, nyt 23,1 prosenttia. Ikäryhmistä suurin kolmannen rokotuskerran kattavuus on yli 80-vuotiailla (noin 74 prosenttia). Edelleen on rokottamattomien taskuja maantieteellisesti pohjoisen maakunnan alueella ja väestöllisesti ei-kotimaisia kieliä puhuvissa. Myös alle 12vuotiaat lapset ovat pääasiassa rokottamattomia.

Rokottamattomien riski sairastua Covid-infektioon on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella tällä hetkellä kolminkertainen kahdesti rokotettuihin nähden ja noin 10- kertainen kolmesti rokotettuihin nähden. Täyden rokotussarjan saaneiden osuus sairaalahoitoon joutuneista on kasvussa. Erikoissairaanhoidon joutumisen riski rokottamattomilla on edelleen 17-kertainen kahdesti rokotettuihin verrattuna.

Tartuntojen määrän arvioidaan kasvavan erityisesti omikron-muunnoksen osuuden kasvaessa. Omikron on hyvin herkästi tarttuva muunnos. Se voi tarttua myös rokotettuun henkilöön, joka voi tartuttaa sitä edelleen. Toistaiseksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella todetut omikron-tapaukset ja sellaisiksi epäillyt ovat olleet taudinkuvaltaan lieviä tai jopa oireettomia. Jos

tauditapausten määrä kasvaa voimakkaasti, kasvaa myös riski sille, että sairaalahoitoon joutuvien määrä kasvaa. Terveystieteiden kuormitus voi sairaanhoitopiirin alueella silloin kasvaa kriittisen suureksi. Toistaiseksi tiedot muista maista omikron-muunnoksen levitessä eivät kuitenkaan ainakaan yksiselitteisesti tue tämän kehityssuunnan toteutumista, mutta tietopohja on tältä osin edelleen epätäydellistä.

Kahden rokotuksen sarjan arvioidaan vähentävän vakavan taudin riskiä. Kahden rokotuksen kattavuus on alueella hyvällä tasolla, mutta ikäryhmäkohtaisia ja alueellisia eroja toisen rokotuksen kattavuudessa on. Kolmannen rokotuskerran arvioidaan suojaavan hyvin vakavalta taudilta ja jopa sairastumiselta. Kolmannen annoksen kattavuus on alueella kuitenkin vain 23,6 prosenttia, joten sillä ei toistaiseksi ole suurta vaikutusta tartuntojen määriin alueella.

3. Muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiseksi? Aluehallintovirasto on pyytänyt kuvaamaan tilannetta tältä osin tarkemmin. Lisäksi aluehallintovirasto on pyytänyt ottamaan kantaa siihen, todetaanko näitä ryppäitä vain tiettyjen kuntien alueilla vai myös laajemmin koko sairaanhoitopiirin alueella.

Vastauksena kolmanteen kysymykseen sairaanhoitopiiri katsoo, että henkilöiden fyysinen läheisyys toisiinsa ja yhtä aikaa paikalla olevien määrä muodostavat erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi. Tartuntoja tapahtuu pisara-aerosolin kautta erityisesti, jos suunensuojuksen käyttö ei ole mahdollista, kuten syödessä ja juottaessa. Omikron-muunnos on hyvin herkästi leviävä, ja se lisää samassa tilassa oleskelevien henkilöiden tartunnan riskiä, jos joukossa on tartunnan kantaja. Omikron-muunnoksen kantajuus voi myös olla oireetonta, mikä edelleen lisää samoissa tiloissa

oleskelevien henkilöiden tartuntariskiä, kun sairautta ei voi päätellä oireiden perusteella.

Päätöksen välttämättömyys

Aluehallintovirasto on lisäksi kysynyt, onko sairaanhoitopiirin arvion mukaan ilmeistä, että jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja onko TTL 58 §:n, 58 d §:n ja/tai 58 g §:n mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitettulla tavalla välttämätöntä covid19-taudin leviämisen estämiseksi? Lisäksi aluehallintovirasto on pyytänyt perustelemaan arvion eriteltynä TTL 58, 58 d §:n ja 58 g §:ien osalta. Aluehallintovirasto on lisäksi kysynyt, onko mahdollinen päätös välttämätön koko sairaanhoitopiirin alueella?

Vastauksena kysymyksiin sairaanhoitopiiri katsoo, että päätös on välttämätön koko sairaanhoitopiirin alueella, koska tartuntoja on todettu lähes kaikissa kunnissa sairaanhoitopiirin alueella.

Aluehallintovirasto on lisäksi kysynyt, milloin päätöksen olisi syytä tulla voimaan ja kuinka kauan sen olisi syytä olla voimassa, jos päätös on sairaanhoitopiirin arvion mukaan välttämätön.

Vastauksena kysymyksiin sairaanhoitopiiri katsoo, että päätös on välttämätön. Sen olisi syytä tulla voimaan 1.1.2022. Sen olisi syytä olla voimassa alkuun kahden viikon ajan, koska sinä aikana kertyy tietoa omikron-muunnoksen aiheuttamasta tautitaakasta.

Aluehallintovirasto on lisäksi kysynyt, mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

- o sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköt
- o oppilaitokset
- o päiväkodit
- o asunnot ja vastaavat tilat
- o yleiset kokoukset tai yleisötilaisuudet

Aluehallintovirasto on lisäksi kysynyt, edellyttääkö epidemiologinen tilanne tartuntatautilain 58 § mukaisissa kohteissa sairaanhoitopiirin käsityksen mukaan

o kyseisten tilojen sulkemista tai yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämistä kokonaisuudessaan

o vai tietyn henkilömäärän ylittävältä osin – jos, niin minkä henkilömäärän.

Mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 d § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

- kaikkiin 58 d § mukaisiin tiloihin vai
- tiettyihin 58 d § mukaisiin tiloihin, kuten
 - 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;
 - 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana;
 - 3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Aluehallintovirasto on lisäksi kysynyt, mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 g § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

o kaikkiin 58 g § mukaisiin tiloihin vai

o tiettyihin 58 g § mukaisiin tiloihin, joissa on erityisesti havaittu tapahtuvan tartuntoja

- 1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;
- 2) yleiset saunat sekä uimahallien, maauimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) tanssipaikat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin tai muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;
- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
- 5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;

6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Eryteisesti aluehallintovirasto on pyytänyt sairaanhoitopiiriä antamaan lausunnon siitä, millä rajoitettaviksi ehdotettavilla kohteilla on syy-seurausyhteys mahdollisiin tartuntoihin. Mikäli tartuntojen osalta ei ole selvillä, mistä ne ovat peräisin, myös se on pyydetty mainitsemaan lausunnossa.

Sairaanhoitopiiri katsoo, että nykyisessä epidemiologisessa tilanteessa, erityisesti huomioiden aikaisempaa paljon herkemmin tarttuvan virusmuunnoksen ilmaantumisen, ja huolimatta hyvästä rokotuskattavuudesta, kokoontumisrajoitukset eri tapahtumissa ja tiloissa vähentävät erityisesti rokottamattomien kontakteja rokotettuihin ja toisiinsa. Sairaanhoitopiirin käsityksen mukaan Terveystieteiden tutkimuskeskuksen riskiarviotaulukon korkean ja kohtalaisen riskin tiloja ja toimintaa on ollut syytä rajoittaa.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 20.12.2021 antanut TTL 58 g ja 58 d § mukaiset määräykset. Lisäksi valtioneuvosto on antanut ravintoloiden aukioloa koskevan määräyksen, joka tuli voimaan 24.12.2021. Samassa yhteydessä koronapassin käyttöä rajoitettiin 24.12.2021 lähtien. Tässä vaiheessa on vielä liian aikaista tehdä johtopäätöksiä näiden rajoitusten vaikutuksesta.

Sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan nykyiset rajoitukset alueella ovat riittäviä. Sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan 58 g § mukaiset joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat jäisivät edelleen päätöksen ulkopuolelle. Perusteluna sairaanhoitopiiri katsoo, että liikuntapaikat eivät ole tämän syksyn aikana muodostaneet erityistä riskiä tartuntojen leviämiseksi toisin kuin ravintolat, yksityiset tapahtumat ja kodeissa ja lähipiirin kesken tapahtuva sosiaalinen toiminta. Lisäksi rajoitusten oikeasuhtaisuus huomioiden on todennäköistä, että liikunnan rajoituksilla on kohtuuttomia kansanterveydellisiä haittavaikutuksia verrattuna

potentiaaliseen tartunnan riskiin niissä tiloissa. Toiminnan harjoittajilta edellytetään jo nyt TTL 58 c § mukaisia terveysturvallisuustoimia. Lisäksi sairaanhoitopiiri katsoo, että erityisesti lasten ja nuorten harrastustoimintaan ei tulisi kohdistaa rajoitustoimia. Omikron-muunnoksen aiheuttama taudinkuva on ollut lievä, eikä yhtään tapausta ole toistaiseksi joutunut omikron-muunnoksen tai sen epäilyn aiheuttaman infektion vuoksi sairaalahoitoon. Koska rajoitukset ovat olleet voimassa vasta viikon, on liian aikaista vetää johtopäätöksiä niiden tehosta erityisesti ajatellen sairaalahoidon kuormittumista.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on 29.12.2021 täydentänyt lausuntoaan puhelimitse. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri kertoi tilanteen huonontuneen sairaanhoitopiirissä lausunnon antamisen jälkeen. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin omassa laboratoriossa tutkittiin 28.12.2021 yhteensä 268 positiivista koronatestinäytettä. Positiivisia näytteitä oli 28.12.2021 yli 300, kun mukaan lasketaan muut Varsinais-Suomen laboratorioden näytteet. Näistä näytteistä oli 67 prosenttia omikron-muunnosta.

Satakunnan sairaanhoitopiirin lausunto

Satakunnan sairaanhoitopiiri on 29.12.2021 antanut asiassa lausunnon, jonka mukaan Lounais-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt arviota erityisesti seuraaviin asioihin perustaksi harkinnalle tartuntatautilain 58 §, 58 d § ja 58 g § mukaisten mahdollisten päätösten varalta:

1. Onko sairaanhoitopiirin alueella todettu merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella?

Tartunnanjäljitys on koko epidemian ajan ollut Satakunnassa erittäin tehokasta. Tilanne on kuitenkin nyt kahden viime viikon aikana nopeasti huonontunut. Tapausmäärät ovat nousseet jyrkästi ja kahden viikon ilmaantuvuus on noussut huippulukemiin.

Tartuntojen lisääntymisen vauhti sekä myös kahdesti rokotettujen sairastuminen kertovat siitä, että omikron -muunnos on todennäköisesti nopeasti lisääntynyt myös Satakunnassa. Valitettavasti käytettävissä ei ole menetelmää, jolla sairaanhoitopiiri pystyisi todentamaan omikron -muunnoksen reaaliaikaisesti. Tiedot THL:n sekvensoinnista saadaan liian pitkällä viiveellä.

Satakunnan alueella todetaan nyt päivittäin merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjua ei pystytä luotettavasti jäljittämään. Nämä aiheuttavat merkittävän riskin tartuntojen laajaan leviämiseen ja näin on jo tapahtunut.

Viime viikolla (20. – 26.12.2021) tapauksia todettiin Satakunnassa 701, tänään vasta 532 tapauksista on tartunnanjäljityksissä kirjattu SAI-rekisteriin, eli noin neljänneksessä tapauksista tartunnanjäljitys on suuren tapausmäärän ja joulun pyhien tuoman henkilökuntavajeen vuoksi jäljessä. Tapauksista, jotka on kirjattu rekisteriin, tartunnanlähde oli selvillä vain 45 prosenttia tapauksista, kun se on aikaisemmin tyypillisesti pystytty selvittämään yli 80 prosenttia tapauksista. Tilanne on siis sellainen, että tartunnanjäljitystä ei kunnissa käytettävissä olevin resurssein pystytä nykytilanteessa ilman rajoitustoimenpiteitä toteuttamaan niin, että se olisi tehokasta.

Maailmalta saadun kokemuksen mukaan omikron -muunnosta on hyvin hankalaa, ellei mahdotonta, rajoittaa tartunnanjäljityksen toimin. Tehokkain rajoitustoimin ja ihmisten välisiä kontakteja vähentämällä voi todennäköisesti voittaa hiukan aikaa erityisesti riskiryhmien ja terveydenhuoltohenkilöstön lisärokottamiseen, jotta voisi välttyä terveydenhuollon ylikuormittumiselta.

2. Arvioidaanko tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Tapausmäärien nousu on ollut erittäin voimakasta erityisesti kahden viimeisen viikon aikana. THL:n koronakartan mukaan Satakunnan Covid-19-tapausten ilmaantuvuus on tänään 463 / 100 000 asukasta / 14 vuorokautta. Satakunnan oman tarkemman tilaston mukaan ilmaantuvuus on 14.12. – 27.12.2021 peräti 524 / 100 000 asukasta / 14 vuorokautta.

Ilmaantuvuus on erittäin korkea kaikissa Satakunnan kunnissa. Vielä ei varmuudella tiedetä, miten muuttunut tilanne ja omikron-kannan todennäköinen yleistymisen vaikuttaa sairaalahoidon tarpeeseen.

Tällä hetkellä Satasairaalassa on kaksi potilasta tehohoidossa ja kolme potilasta osastohoidossa (tilanne 29.12.2021) eli erikoissairaanhoidon tai tehohoidon kuormitus ei ole toistaiseksi noussut. Terveyskeskuksen vuodeosastolla oli aamulla hoidossa neljä Covid-potilasta. Viime päivien aikana on tietoon kuitenkin tullut useita altistustilanteita ympärivuorokautisen hoivan laitoksissa ja on vielä epäselvää, johtavatko nämä sairaalahoidon tarpeen lisääntymiseen. Riskiryhmien kolmansia rokotuksia tuleekin voimakkaasti kiirehtiä, jotta vakavailta tautitapauksilta vältyttäisiin riskiryhmien keskuudessa.

Tanskasta, Norjasta ja Etelä-Afrikasta saadun alustavan tiedon perusteella omikron -tartunnat vaikuttavat aiempia muunnoksia lievemmiltä, mutta vielä vallitsevassa epävarmassa tilanteessa joudutaan varautumaan myös sairaalatapausten merkittäväänkin nousuun. Annetut rokotukset näyttävät kuitenkin suojaavan hyvin vakavalta taudilta, vaikka ne eivät suojaa kovin hyvin lieväoireiselta tartunnalta. Joka tapauksessa lievienkin tartuntojen nopea leviäminen terveydenhuollon henkilökunnan ja heidän perheenjäsentensä keskuudessa herättää huolta henkilökunnan riittävydestä terveydenhuollon toiminnoissa.

Satakunnan kuntien tartunnanjäljitys on joulun pyhien aikana ylikuormittanut koko Satakunnassa, mutta erityisesti Porissa ja Raumalla. Testaustoimintaa on pystytty jatkamaan varsin kattavasti

ja näytteeseen pääsee monissa kunnissa edelleen samana tai seuraavana päivänä. On kuitenkin merkittävä riski sille, että näytteenottokapasiteetin raja ylitetään lähiaikoina, jos tautitapausten määrä lisääntyy ja testausstrategia pysyy ennallaan. Valtakunnallisen linjauksen mukaisesti nyt pyritään osa testauksesta suuntaamaan kotitestin tehokkaampaan käyttöön lieväoireisille ja riskiryhmään kuulumattomille henkilöille.

3. Muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Henkilöiden fyysinen läheisyys toisiinsa ja yhtä aikaa paikalla olevien määrä muodostavat erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle. Tartuntoja tapahtuu pisara-aerosolin kautta erityisesti, jos suunensuojuksen käyttö ei ole mahdollista, kuten syödessä ja juottaessa. Omikron -muunnos on hyvin herkästi leviävä, ja se lisää samassa tilassa oleskelevien henkilöiden tartunnan riskiä, jos joukossa on tartunnan kantaja. Omikron-muunnoksen kantajuus voi myös olla oireetonta, mikä edelleen lisää samoissa tiloissa oleskelevien henkilöiden tartuntariskiä, kun sairautta ei voi päätellä oireiden perusteella. Erityisen suuri riski on rokottamattomilla.

Päätöksen välttämättömyys

Onko arvionne mukaan ilmeistä, että jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja onko TTL 58 §:n, TTL 58 d §:n ja/tai 58 g §:n mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitetulla tavalla välttämätöntä covid-19-taudin leviämisen estämiseksi?

Sairaanhoitopiiri viittaa aiempiin lausuntoihin 20.12.2021 ja 22.12.2021. Satakunnassa on pitkään ollut käytössä laaja maskisuositus, jota edelleen viikolla 50 laajennettiin. Myös etätyösuositus on ollut käytössä.

Tartunnanjäljitystä ja testausta on jatkettu, mutta näiden osalta Satakunnan kuntien resurssit ovat jo osin ylittyneet. Rokotuksia on pyritty edistämään monin eri keinoin, mutta edelleen näissä ollaan hieman jäljessä Suomen keskimääräistä tasoa ja rokottavan henkilökunnan saatavuus on ollut huonoa, vaikka sitä on aktivoitu monin tavoin. Myös yksityispuolta on pyritty saamaan mukaan rokottamiseen. Kokoontumisrajoituksia oli jo tiukennettu, kuitenkin koronapassin mahdollistaessa rokotettujen osalta tilanteet ja tilaisuudet normaalilukuisina.

24.12.2021 voimaan tulivat aluehallintoviraston tiukat määräykset tartuntatautilain 58, 58 d ja 58 g pykälien osalta. Ne ovat nykyisellä määräyksellä olleet voimassa niin lyhyen ajan, että niiden vaikutuksia ei voida vielä arvioida.

Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella tartunnat ovat lisääntyneet voimakkaasti. Ilmaantuvuus on noussut tehdyistä tehokkaista toimista huolimatta. Siksi ihmisten välisten kontaktien vähentäminen edelleen on tarpeen. Sairaanhoitopiirin arvion mukaan tartuntatautilain § 58 jatkaminen on aiheellista. Terveystieteiden kuormitus on voimakasta, vaikka erikoissairaanhoidon covid-19-potilaiden määrä onkin vielä vähäinen. Potilaiden määrän todennäköiseen lisääntymiseen lähiviikkoina on kuitenkin valmistauduttava. Lisäksi huolta herättää henkilökunnan riittävyys omikron -muunnoksen nopeasti lisääntyessä. Sairaanhoitopiiri katsoo siis, että tartuntatautilain 58 g § pykälän ehdot Satakunnassa edelleen täyttyvät ja sairaanhoitopiiri katsoo myös, että on tarpeen pitää myös tartuntatautilain 58 d § voimassa.

Aluehallintovirasto pyytää lisäksi perustelemaan arvionne eriteltyinä TTL 58, 58 d § ja 58 g §:ien osalta;

- Onko mahdollinen päätös välttämätön koko sairaanhoitopiirin alueella?

- Mikäli ette pidä päätöstä välttämättömänä koko sairaanhoitopiirin alueella, aluehallintovirasto pyytää arviota siitä, onko se joidenkin kuntien alueella välttämätön ja mitkä nämä kunnat ovat.

Sairaanhoitopiiri arvioi, että tartuntatautilain 58 §, 58 d § ja 58 g § mukaisen päätöksen jatkaminen on välttämätön koko sairaanhoitopiirin alueella, koska tautitapauksia on todettu laajasti koko Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella.

Jos päätös on arvionne mukaan välttämätön, milloin sen olisi syytä tulla voimaan ja kuinka kauan sen olisi syytä olla voimassa?

Sairaanhoitopiiri katsoo, että jatkopäätös on välttämätön. Tartuntatautilain 58 §, 58 d § ja 58 g § ovat tällä hetkellä voimassa 31.12.2021 saakka. Rajoitukset ovat olleet käytössä niin lyhyen ajan, että toimenpiteiden tehoa ei voida arvioida. Tilanteen edelleen huononnutta sairaanhoitopiiri katsoo välttämättömiksi pitää rajoitukset voimassa. Sairaanhoitopiiri arvioi, että uuden päätöksen olisi syytä olla voimassa kahden viikon ajan, 15.1.2022 asti. Tänä aikana tieto omikron -variantin ominaisuuksista ja sen leviämisestä todennäköisesti selkiytyy.

Mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella: o sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköt o oppilaitokset o päiväkodit o asunnot ja vastaavat tilat o yleiset kokoukset tai yleisötilaisuudet

Merkittävä osuus tartunnoista on viimeisten viikkojen aikana todettu koulu- ja päiväkotikäisillä lapsilla. Tämä on aiheuttanut runsaasti altistustilanteita, mutta varmojen jatkotartuntojen määrä on jäänyt varsin pieneksi. Päiväkodeissa todetut jatkotartunnat ovat pääosin tapahtuneet työntekijöistä lapsiin tai toisiin työntekijöihin. Sairaanhoitopiiri arvioi, että päiväkotien ja oppilaitosten sulkeminen saattaisi yhtenä keinona vähentää tartuntamääriä.

Lasten covid-19-taudit ovat pääosin lieviä ja johtavat hyvin harvoin sairaalahoitoon. Etäkoulu, varhaiskasvatuksen keskeyttäminen ja lasten harrastuksien keskeyttäminen aiheuttavat lapsille merkittävää haittaa. Myös sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksen mukaisesti lasten osalta rajoitusten tulisi olla viimesijaisia. Sairaanhoitopiirin

näkemyksen mukaan koulujen osalta mahdollisten sulkupäätösten arviointi tulisi suorittaa vasta ennen koulujen joululomien loppua silloisen tilanteen mukaisesti ja lasten oikeuksiin puuttuminen on viimesijainen keino.

Yleiset kokoukset ja yleisötilaisuudet aiheuttavat ihmisten välille lähikontakteja ja altistavat näin covid-19-tautuntojen leviämislle. Sairaanhoidopiiri arvion mukaan yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien kieltäminen kokonaisuudessaan todennäköisesti merkittävästi vähentää covid-19-tartuntojen määrää. Koronapassin käyttö rajoitusten vaihtoehtona ei ole tällä hetkellä riittävä tartuntamäärien laskemiseksi, koska myös rokotetut sekä sairastuvat että aiheuttavat jatkotartuntoja jo tällä hetkellä ja omikron -kannan levitessä vielä aiempaa enemmän.

Sairaanhoidopiiri arvioi, että yleisötilaisuuksien tai yleisten kokoontumisten kieltäminen tilapäisesti on perusteltua. Myöhemmin, nykyisen omikron -aallon ohituttua koronapassin käyttöön voidaan palata, mutta mielellään ilman testimahdollisuutta, sillä koronapassin tavoitteena on suojella rokottamattomia alistustilanteilta.

Edellyttääkö epidemiologinen tilanne tartuntatautilain 58 § mukaisissa kohteissa sairaanhoidopiirinkäsityksen mukaan o kyseisten tilojen sulkemista tai yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämistä kokonaisuudessaan o vai tietyn henkilömäärän ylittävältä osin – jos, niin minkä henkilömäärän

Mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 d § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

o kaikkiin 58 d § mukaisiin tiloihin vai

o tiettyihin 58 d § mukaisiin tiloihin, kuten

1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;

2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun

tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana;
3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Sairaanhoitopiirin arvion mukaan tartuntatautilain 58 d § mukaisen päätöksen tulisi kohdistua kaikkiin 58 g §:n mukaisiin tiloihin asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Mihin kohteisiin mahdollisen tartuntatautilain 58 g § mukaisen päätöksen pitäisi kohdistua ja millä perusteella:

o kaikkiin 58 g § mukaisiin tiloihin vai

o tiettyihin 58 g § mukaisiin tiloihin, joissa on erityisesti havaittu tapahtuvan tartuntoja

- 1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;
- 2) yleiset saunat sekä uimahallien, maauimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) tanssipaidat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriinkin tai muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;
- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
- 5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;
- 6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Sairaanhoitopiiri katsoo, että nykyisessä epidemiologisessa tilanteessa, erityisesti huomioiden aikaisempaa selvästi herkemmin tarttuvan virusmuunnoksen ilmaantuminen, ja huolimatta vähitellen parantuvasta rokotuskattavuudesta, kokoontumisrajoitukset eri tapahtumissa ja tiloissa vähentävät erityisesti rokottamattomien kontakteja rokotettuihin ja toisiinsa. Sairaanhoitopiirin käsityksen mukaan THL:n riskiarviotaulukon korkean ja kohtalaisen riskin tiloja ja toimintaa on ollut syytä rajoittaa ja näitä rajoitustoimia on nyt syytä jatkaa.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 23.12.2021 antanut Satakuntaan TTL 58 g § ja d § mukaiset määräykset. Lisäksi valtioneuvosto on antanut ravintoloiden aukioloa koskevan määräyksen, joka tuli voimaan 24.12.2021. Samassa yhteydessä koronapassin käyttöä rajoitettiin 24.12.2021 lähtien. Tässä vaiheessa on vielä liian aikaista tehdä johtopäätöksiä näiden rajoitusten vaikutuksesta.

Viime viikkojen tartunnanjäljitystietojen perusteella mistään edellä mainituista tiloista ei ole osoitettu tapahtuneen merkittäviä määriä tartuntoja. Ottaen huomioon viruksen leviäminen erityisesti ihmisten välisissä läheisissä kontakteissa, on kuitenkin oletettavaa, että kaikissa em. tiloissa tai tilanteissa voi syntyä tartuntoja. Näin ollen ei ole epidemiologisen näkemyksen mukaan perusteltua erottaa mitään tilannetta tai tilaa kokonaisuudesta tältä osin. Sairaanhoidopiiri katsoo, että kaikkia THL:n riskiarviotaulukon korkean ja kohtalaisen riskin tiloja ja toimintaa tulee rajoittaa. Sairaanhoidopiirin näkemyksen mukaan päätös tulisi kohdistaa kaikkiin edellä mainittuihin tiloihin. Lasten ja nuorten harrastustoimintaan ei tulisi kohdistaa rajoitustoimia.

Lausunnossa on huomioitu Satakunnan Alueellisen tartuntatautien torjunnan työryhmän (ATTR) yhteinen näkemys, Valtioneuvoston antama ohjaus ja tällä hetkellä tiedossa oleva epidemiologinen tieto.

Sairaanhoidopiiri katsoo edelleen, että huomioiden koko Suomen epidemiologinen tilanne olisi merkittävien rajoituspäätösten teko tehokkainta ja perusteltua tehdä valtakunnallisesti yhdenmukaisin päätöksin kaikille leviämisalueen kriteerit täyttävillä alueilla. Näin päätökset olisivat yhdenvertaisia, helpommin ennakoitavia ja myös väestön kannalta helpommin omaksuttavissa. Olisi myös tärkeää, että valtioneuvoston asettamat ravintolarajoitukset olisivat linjassa muiden rajoituspäätösten kanssa.

Voimassa olevat, aluehallintoviraston määräämät rajoitukset Lounais-Suomessa

Lounais-Suomen aluehallintoviraston toimialueella ovat voimassa seuraavat, aluehallintoviraston tartuntatautilain nojalla tekemät päätökset:

- LSAVI/11075/2021 päätös 12.10.2021 koskien terveystarkastusten järjestämistä tartuntatautilain 15-16 § perusteella Meyer Turku Oy:n toimipaikoilla Turussa ja Kaarinassa, kaupungit järjestäjinä. Päätös voimassa 2.5.2022 saakka.
- LSAVI/11076/2021 päätös 13.10.2021 koskien terveystarkastusten järjestämistä tartuntatautilain 15-16 § perusteella Rauma Marina Constructions Oy:n toimipaikoilla Raumalla, kaupunki järjestäjänä. Päätös voimassa 2.5.2022 saakka.
- LSAVI/14622/2021 päätös 17.12.2021 koskien tartuntatautilain 15 § mukaisia raja-tarkastuksia Turun, Porin, Rauman ja Naantalın satamissa sekä Turun ja Porin lento-asemilla. Voimassa 18.12.2021- 31.1.2022.
- LSAVI/14623/2021 päätös 17.12.2021 koskien tartuntatautilain 16 § mukaisia raja-tarkastuksia Turun, Porin, Rauman ja Naantalın satamissa sekä Turun ja Porin lento-asemilla. Voimassa 18.12.2021- 31.1.2022.
- LSAVI/13784/2021 päätös 20.12.2021: tartuntatautilain 58 § mukainen määräys yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien kieltämisestä sekä tartuntatautilain 58 g § mukaisista, päätöksessä tarkemmin määritellyistä rajoituksista ajalle 22.12-31.12.2021 Varsinais-Suomen kuntiin.
- LSAVI/14673/2021 päätös 20.12.2021: tartuntatautilain 58 d § mukainen määräys tilojen käytöstä päätöksessä olevin tarkemmin rajauksin ajalle 22.12-31.12.2021 Varsinais-Suomen kuntiin.

- LSAVI/14679/2021 päätös 23.12.2021: tartuntatautilain 58 § mukainen määräys yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien kieltämisestä sekä tartuntatautilain 58 g § mukaisista, päätöksessä tarkemmin määritellyistä rajoituksista ajalle 24.12-31.12.2021 Satakunnan kuntiin.
- LSAVI/14678/2021 päätös 23.12.2021: tartuntatautilain 58 d § mukainen määräys tilojen käytöstä päätöksessä olevin tarkemmin rajauksin ajalle 24.12-31.12.2021 Satakunnan kuntiin.

Lisäksi alueella on voimassa valtioneuvoston asettamia, ravitsemustoimintaa koskevia rajoituksia.

Päätöksen lakimääräisten edellytysten täyttyminen

Tartuntatautilain 58 § edellytysten täyttyminen

Tartuntatautilain 58 § säätelee muun muassa yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien kieltämistä. Sen mukaan edellytyksenä on, että laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tartuntatauti on todettu. Lisäksi toimenpiteen on oltava välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Aluehallintovirasto toteaa, että Covid-19 täyttää laajaa tartunnan vaaraa aiheuttavan yleisvaarallisen taudin määritelmän tartuntatautiasetuksen 1 § mukaisesti. Sairaanhoidopiirien lausuntojen mukaan sen leviämisen estämiseksi on välttämätöntä kieltää yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Lounais-Suomessa on ollut käytössä lievempiä, tartuntatautilain mukaisia toimenpiteitä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi, mutta ne eivät ole riittäneet, vaan tarvitaan voimakkaampia toimia covid-19-tartuntojen leviämisen estämiseksi. Aluehallintovirasto katsoo toimenpiteiden olevan oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään ottaen huomioon aikaisemmin tehdyt toimet sekä sairaanhoidopiirien lausunnoista ilmenevät perusteet epidemiologisen tilanteen vaikeuduttua entisestään omikron-muunnoksen leviämisen myötä.

Sen sijaan aluehallintovirasto katsoo, etteivät edellytykset muiden tartuntatautilain 58 § mukaisten kohteiden rajoittamiselle täyty. Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminta on välttämätöntä epidemian hoitamiseksi sekä yhteiskunnan muiden elintärkeiden sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämiseksi. Oppilaitoksia ja päiväkotia koskien on mahdollista tehdä lisää lievempiä toimia ennen niiden sulkemista. Myöskään asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta ei ole saatu selvitystä, jonka mukaan se olisi välttämätöntä covid-19-taudin leviämisen estämiseksi. Sairaanhoidopiirien lausunnot eivät tue muiden kohteiden rajoittamista.

Tartuntatautilain 58 g § edellytysten täyttyminen

Seuraavaksi tarkastellaan tartuntatautilain 58 g § mukaisten edellytysten täyttymistä. Tartuntatautilain 58 g 2 momentin 1-kohdan mukaan päätöksen tekemisen ajankohtana edellytyksenä säännöksen soveltamiselle on, että sairaanhoidopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 50. Tämän sisältöisenä lain voimassaolo päättyy 31.12.2021. Tämä edellytys täyttyy sairaanhoidopiirien antamien lausuntojen mukaan. Seuraavaksi siirrytään tarkastelemaan edellytyksiä, jotka ovat voimassa sekä päätöstä tehtäessä että sitä täytäntöön pantaessa päätöksen voimassaoloaikana 1.1.2022 alkaen.

Tartuntatautilain 58 g § (1221/2021) mukaan edellytetään ensinnä, että on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä. Sairaanhoidopiirien lausunnoista ilmenee, että covid-19-epidemia on jatkunut ja tartuntamäärät ovat lisääntyneet huolimatta tässä päätöksessä aikaisemmin mainituista rajoitustoimenpiteistä.

Omikron-muunnoksen ominaisuuksista kertyy koko ajan lisätietoa. Laboratoriotutkimusten ja hiljattain Iso-Britanniassa tehdyn alustavan rekisteripohjaisen analyysin perusteella on ilmennyt, että omikron-muunnos todennäköisesti pystyy aiheuttamaan taudin myös

kahdesti rokotetuilla. Kolmannella annoksella näyttäisi olevan selvästi tartuntariskiä vähentävää vaikutusta, mutta tieto asiassa on yhä puutteellista. Sen sijaan tietoa ei vielä ole saatavilla riittävästi omikron-muunnoksen vakavan tautimuodon aiheuttamiskyvystä erikseen rokotetuilla tai rokottamattomilla. Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC on arvioinut 15.12.2021 päivitetystä riskinarviossa, että vaikka omikron-muunnos ei aiheuttaisikaan vakavaa tautia yhtä usein kuin delta-muunnos, omikron-muunnoksen lisääntynyt tartuttamiskyky ja siitä johtuva tautitapausten eksponentiaalinen kasvu kumoavat nopeasti mahdolliset hyödyt. Sen vuoksi ECDC pitää erittäin todennäköisenä, että omikron-muunnos aiheuttaa lisää sairaalahoitoja ja kuolemantapauksia niiden lisäksi, joita voidaan arvioida tuleviksi delta-muunnoksen vuoksi.

Rokotuksia, hygieniaa ja maskien käyttöä ja muita terveysturvallisuutta edistäviä toimia koskevat suositukset sekä lakimääräiset velvoitteet, kuten tartuntatautilain 58 c § mukaiset, eivät ole riittäneet epidemian hillitsemiseksi. Edellä mainituilla ja erityisesti sairaanhoitopiirien lausuntojen perusteella ei voida katsoa 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä.

Tartuntatautilain 58 g § 2 momentti edellyttää ensinnä, että kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella. Tämä edellytys täyttyy sairaanhoitopiirien lausuntojen mukaan.

Toiseksi tartuntatautilain 58 g § 2 momentti edellyttää, että tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja

terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen. Sairaanhoidopiirien lausuntojen mukaan myös tämä edellytys täyttyy.

Tartuntatautilain 58 g § 5 momentin mukaan on lisäksi otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Sairaanhoidopiirien lausuntojen mukaan tämä edellytys täyttyy.

Tartuntatautilain 58 g § 6 momentin mukaan päätös ei koske ammattuurheilamista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa. Päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Myös tämä edellytys täyttyy, koska nämä rajaukset on tehty päätökseen.

Aluehallintovirasto katsoo, että edellytykset antaa tämän päätöksen mukaiset määräykset täyttyvät tartuntatautilain 58 § ja 58 g § mukaisesti tässä päätöksessä mainittujen kohteiden osalta.

Perusoikeuksien rajoittaminen

Tartuntatautilain 58 §:n 58 d §:n mukaisia rajoituksia asetettaessa joudutaan puuttumaan erityisesti elinkeinonharjoittamis- ja kokoontumisvapauteen ja rajoittamaan näin ihmisten perusoikeuksia. Rajoitusperusteiden tulee olla hyväksyttäviä ja rajoitusten suhteellisuus- ja tarkoitussidonnaisuusperiaatteen mukaisia. Aluehallintoviraston arvion mukaan nyt annettaville yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskeville rajoituksille sekä tilojen käytölle asetettaville edellytyksillä on hyväksyttävät perusteet. Aluehallintovirasto toteaa, että yleisötilaisuuksiin kohdistuvilla rajoituksilla toteutetaan tartuntatautilain tarkoitusta tartuntatautien leviämisen ehkäisemisestä. Tartuntatautilain 58 §:n ja 58 g §:n mukaiselle päätökselle laissa asetetut erityiset edellytykset täyttyvät.

Jo toteutettujen toimenpiteiden on arvioitu olevan tässä vaiheessa riittämättömiä.

Aluehallintovirasto on hallintolain 6 § tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaisesti päätenyt saadun epidemiologisen selvityksen perusteella ratkaisuun, joka painottaa elämää ja terveyttä oikeushyväenä ennen elinkeinovapautta, kunnan itsehallintoa ja muita perustuslain suojaamia oikeuksia. Tästä syystä on asetetut rajoitukset nähty oikeasuhtaisina omikron-muunnoksen levitessä väestöön Lounais-Suomessa. Tartuntatautilain 58 § ja 58 g § mukaiset rajoitukset eivät aluehallintoviraston käsityksen mukaan ole perustuslain 6 § mukaisen yhdenvertaisuuden, 7 § mukaisen henkilökohtaisen vapauden, koskemattomuuden ja turvallisuuden, 13 § kokoontumisvapauden, 18 § mukaisen elinkeinovapauden eikä 121 § mukaisen kunnan itsehallinnon vastaisia, vaan aluehallintovirasto painottaa henkilöiden oikeutta elämään 7 § mukaisesti korkeampana oikeushyväenä. Aluehallintovirasto toteaa, että rajoitukset ovat lyhytaikaisia ja toimivat yhtenä keinona terveysturvallisuuden varmistamiseksi vaikeassa epidemiologisessa tilanteessa omikron-muunnoksen levitessä R-luvulla 3-4.

Aluehallintovirasto toteaa, että tällä kohdistetulla päätöksellä perusoikeuksia rajoitetaan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti niin vähän kuin se on mahdollista alueelliseen epidemian tilannearvioon perustuen. Aluehallintovirasto toteaa, että sisä- ja ulkotiloissa järjestettäviin yleisötilaisuuksiin ja yleisiin kokouksiin kohdistuvilla rajoituksilla pyritään ehkäisemään tilanteen heikentymistä ja näin välttämään tarve perusoikeuksiin vielä enemmän puuttuville pitkäkestoisille rajoituksille.

Aluehallintovirasto toteaa, että epidemian aikana on painotettu lapsiin ja nuoriin kohdistuvien rajoitusten viimesijaisuutta. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lausunnon mukaan suurin yksittäinen ikäryhmä, jossa on tartuntoja, on 5-9-vuotiaat 11,9 prosentilla kaikista tartunnoista viimeisen 14 vuorokauden aikana. Kun tartuntojen jakaantumista tarkastellaan Varsinais-Suomen koordinaatioryhmässä 28.12.2021 esitetyn ikäjakaumataulukon

mukaisesti laskien tapaukset kymmenen ikävuoden jaksoissa, on nähtävissä vaihtelua tartunnoissa ikäryhmittäin. 0-9-vuotiailla tartuntoja on ollut kaikista tartunnoista 16,3 prosenttia, 10-19-vuotiailla 13,4 prosenttia, 20-29-vuotiailla 16,3 prosenttia, 30-39-vuotiailla 18,1 prosenttia, 40-49-vuotiailla 14,3 prosenttia, 50-59-vuotiailla 10,0 prosenttia ja 60-69-vuotiailla 7,7 prosenttia. Yli 70-vuotiailla on tartuntoja selvästi vähemmän: 70-79-vuotiailla 2,8 prosenttia, 80-89 vuotiailla 0,9 prosenttia ja 90-119-vuotiailla 0,2 prosenttia. Satakunnan sairaanhoitopiiri toteaa lausunnossaan, että lasten oikeuksiin puuttuminen on viimesijainen keino.

Ikääntyneen väestön vähäisempiä tartuntoja voivat selittää sekä ikääntyneeseen väestöön ensinnä kohdennetut kolmannet koronarokotukset että vähäisempi sosiaalinen aktiivisuus. Tutkimustulosten mukaan kolmas koronarokotus parantaa suojaa sekä omikron-tartuntaa että koronan vakavaa tautimuotoa vastaan.

Sen sijaan muiden ikäryhmien osalta ei ole selkeästi nähtävissä sellaisia merkittäviä tartuntapiikkejä, joihin olisi mahdollista puuttua täsmällisin rajoitustoimin. Aikaisemmin epidemian aikana on nähty esimerkiksi ravitsemusliikkeisiin kohdistuneiden rajoitusten selkeä vaikutus tartuntalukujen laskemiseen, kun suuri osa tartunnoista on ennen rajoitustoimia löydetty aktiivisesti iltaravintoloita käyttävistä nuorissa ikäryhmistä. Nyt sen sijaan näyttää tartuntalukujen perusteella, että omikron on leviämässä koko väestöön. Tällöin olennaisia toimia epidemian hillitsemiseksi ovat kontakteja ylipäättänsä vähentävät rajoitukset ilman kohdennusta tiettyyn ikä- tai muulla perusteella valikoituvaan henkilöryhmään.

Lapsen oikeuksien sopimuksen I osan 3 artiklan mukaan kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Sopimuksen I osan 1 artiklan mukaan tässä yleissopimuksessa lapsella tarkoitetaan jokaista alle 18-vuotiasta henkilöä, ellei lapseen soveltuvien lakien mukaan täysi-ikäisyyttä saavuteta aikaisemmin.

Suomen valtio on ratifioinut sopimuksen olemaan voimassa lain tasoisena. Tilanteessa, jossa epidemia on levinnyt laajalti väestöön, aluehallintovirasto katsoo olevan lapsen edun mukaista, että tällä päätöksellä kohdennettavia rajoitustoimia ei kohdisteta alle 18-vuotiaisiin. Verrattuna edellisiin aluehallintoviraston rajoituspäätöksiin on epidemiatilanne muuttunut siten, ettei enää ole perusteltua kohdentaa rajoituksia alle 18-vuotiaisiin epidemian leviyttyä laajalti väestöön. Omikron-muunnoksen nopea tarttuvuus ($R=3-4$) sekä lyhyempi itämisaika edistävät sen leviämistä nopeasti väestöön. Omikron-muunnoksesta on lyhyessä ajassa tullut valtavirus myös Varsinais-Suomessa Varsinais-Suomen koordinaatioryhmän 28.12.2021 mukaan. Omikron -muunnos on todennäköisesti nopeasti lisääntynyt myös Satakunnassa. Lapsiin kohdennettavilla rajoituksilla ei ole enää saavutettavissa vastaavaa etua tartuntojen torjunnassa, kun tartuntoja leviää kaiken ikäisessä väestössä. Sen sijaan rajoitus voi estää lasten kehitystä ja hyvinvointia edistäviä toimintoja, jolloin rajoituksen haitat lapsille voivat olla etuja suuremmat.

Aluehallintovirasto toteaa, että tartuntatautilain 58 §:n mukaisessa määräyksessä tarkoitetut tilaisuudet, joihin tiukat osallistujamäärää koskevat rajoitukset kohdistuvat, ovat pääosin aikuisväestölle suunnattuja. Päätöksellä ei ole suljettu kouluja eikä päiväkoteja, joiden vaikutus lasten elämään on merkittävä.

Tartuntoja leviää tällä hetkellä paljon kaikenikäisten keskuudessa. Aluehallintovirasto näkee tärkeänä, että pyritään ehkäisemään lähikontaktin aiheuttamaa tartuntariskiä laajasti eri ikäryhmissä niin, että jatkossa esimerkiksi lasten koulunkäynti lähiopetuksessa pystyttäisiin turvaamaan. Päätöksenteossa on myös huomioitu koulujen joululomakausi. Tartuntatautilain 58 g §:n mukaista tilojen käyttöä koskevaa rajoitetta ei ole asetettu koskemaan sellaisia tiloja, joissa järjestetään alle 18-vuotiaiden harrastustoimintaa. Aluehallintovirasto toteaa, että päätökseen on ollut perusteltua tehdä ikäryhmäkohtainen rajaus lapsen edun vuoksi. Tästä syystä tartuntatautilain 58 g § mukaisia rajoituksia ei kohdenneta alle 18-vuotiaisiin.

Päätös perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu covid-19-taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja otetaan huomioon Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisten näkemykset, sekä sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta. Toimenpiteitä harkittaessa on otettu huomioon, että tällä päätöksellä on vaikutusta yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään sekä perusoikeuksien toteutumiseen. Aluehallintovirasto toteaa, että tällä päätöksellä rajoitetaan toimintaa ainoastaan siltä osin kuin saadun ohjauksen ja asiantuntija-arvioiden perusteella on välttämätöntä epidemian leviämisen estämiseksi ja terveydenhuollon toimintakyvyn turvaamiseksi. Päätöksen hyödyt on arvioitu sen haittoja suuremmiksi.

Päätöksen kohdentaminen

Tällä päätöksellä aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla tämän päätöksen kohteena olevien maakuntien kuntien alueilla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Lisäksi aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 58 g § nojalla toimintaa harjoittavat ja tilojen hallinnasta vastaavat toimijat sulkemaan tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat asiakkailta ja osallistujilta Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien kuntien alueella, siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan.

Tartuntatautilain 58 g § 4 momentin mukaisesti päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2–6 kohdassa tarkoitettua hui- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

- 1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;
- 2) yleiset saunat sekä uimahallien, maa-uimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) tanssipaikat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriinkin tai muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;
- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
- 5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;
- 6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Tämä päätös ei koske ammattiurheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Aluehallintovirasto toteaa, että päätöstä on rajattu. Tämä päätös ei koske tartuntatautilain 58 g § mukaisia tiloja siltä osin, kun niitä käytetään lakisääteisten palvelujen tuottamiseen tai vuonna 2004 syntyneiden ja sitä nuorempien lasten ja nuorten ohjattuun harrastustoimintaan. Rajaus perustuu epidemiologiseen tilanteeseen, sairaanhoitopiirin lausuntoon sekä lapsen oikeuksien sopimuksen I osan 1 ja 3 artikloihin. Lisäksi tiloja voidaan käyttää lakisääteisten palvelujen tuottamiseen asiakkaan iästä riippumatta.

Sen sijaan aluehallintovirasto ei ole rajannut päätöksen ulkopuolelle tartuntatautilain 58 g § mukaisia kohteita tilatyypeittäin, vaan rajoitus koskee kaikkia tartuntatautilain 58 g § 4 momentin 1-6-kohdissa mainittuja tiloja. Rajoitusta on laajennettu ottaen huomioon tartuntojen nopea leviäminen. Tartuntaketjuja ei sairaanhoitopiirien lausuntojen mukaan pystytä enää luotettavasti jäljittämään merkittävistä tartuntaryypistä. Viikolla 51 saatiin tartunnat lähteet selville enää 51 prosentissa kaikista tartuntatapauksista Varsinais-Suomessa. Satakunnassa tartunnan lähteistä saatiin selville 45 prosenttia. Koska tartuntatapauksia ei pystytä enää suurimmalta osin jäljittämään omikronin nopean leviämisen vuoksi, voi tartuntoja olla

syntynyt myös sellaisista ihmisten välisistä kontakteista, joita ei ole tilastoitu tartunnan lähteiksi. Tästä syystä on kaikkien kontaktien vähentäminen olennaista epidemian hillitsemiseksi. Tavoitteena on rokotuskattavuuden lisääntyminen rajoitusten aikana siten, että väestölle ja terveydenhuollon kantokyvylle aiheutuvat ongelmat tartuntojen lisääntymisestä olisivat vähäisempiä. Rajoitukset ovat lyhytaikaisia ja niiden vaikutuksia seurataan tiiviisti. Verrattuna muiden aluehallintovirastojen rajoituskäytäntöön on tartuntatautilain 58 g § soveltaminen yhdenmukaisempaa, kun rajoituksia kohdennetaan kaikkiin tartuntatautilain 58 g mukaisiin kohteisiin lukuun ottamatta lapsia ja lakisääteisiä palveluja.

Koska Lounais-Suomi muodostaa yhtenäisen työssäkäynti- ja talousalueen, riski on merkittävä molempien maakuntien alueella. Sekä tartuntatautilain 58 § että 58 g § edellytykset rajoituspäätöksille täyttyvät edellä kuvatuin tavoin molempien maakuntien alueella.

E erityisen tartuntariskin muodostava toiminta

Covid-19-taudin leviämiseksi erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla tarkoitetaan HE 245/2020 mukaan toimintaa liikuntaan ja urheiluun käytettävissä tiloissa, uimahalleissa, kylpylöiden allastiloissa, yleisissä saunoissa, harrastustoiminnan tiloja, huvi- ja teemapuistoja, tivoleita sekä sisäleikkipuistoja ja sisäleikkipaikkoja, kuten myös kauppakeskusten yleisiä tiloja. Valtioneuvoston arvion mukaan näissä tiloissa tapahtuvan toiminnan luonne on sellaista, että siinä asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa, sijoittuminen tai mahdollisuus taudin leviämiseen pintojen välityksellä voi muodostaa erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi tai tiloissa on muutoin erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Tilojen määrittely

Yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan seuraavaksi määriteltyjä tiloja.

Tämä päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa huvi- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

- 1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;
- 2) yleiset saunat sekä uimahallien, maauimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) tanssipaidat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin tai muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;
- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
- 5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;
- 6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Tämä päätös ei koske ammattuurheilemistä eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Oleskelu kauppakeskusten yleisissä tiloissa katsotaan lain tarkoittamaksi huvi- tai virkistystoiminnaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei koske ammattuurheilemistä eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Päätöksen rajaukset ja voimassaolo

Rajoitusten teho näkyy muutaman viikon viiveellä. Aluehallintovirasto myös katsoo, että päätöksen on epidemiatilanne huomioon ottaen välttämätöntä tulla voimaan nopeasti.

Aluehallintovirasto toteaa, että tällä päätöksellä annettavat määräykset ovat voimassa 1.1.-15.1.2022.

Päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta seurataan tarkoin. Päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Koronapassin käyttöönottoa koskeva ohjaus

Tämän päätöksen mukaisten rajoitusten sijasta ei ole mahdollista ottaa käyttöön tartuntatautilain 58 i §:n mukaista EU:n digitaalista koronatodistusta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suomen perustuslaki (731/1999) 6–7 §, 10 §, 13 §, 18 §, 121 §

Hallintolaki (434/2003) 6 §

Laki lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 31.5.1991 (SopS 59/1991) I osa, 1 artikla ja 3 artikla

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58, 58 c, 58 d, 58 g-j, 59 a-c ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa johtaja Heikki Mäki, puhelin 0295 018 094.

Ylijohtaja

Leena Räsänen

Johtaja

Heikki Mäki

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

LIITTEET Liite 1, lista Varsinais-Suomen kunnista

Liite 2, lista Satakunnan kunnista

Liite 3, valitusosoitus

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 15.1.2022 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä/ tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Jakelu Satakunnan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnan kunnat ja kuntayhtymät

Lounais-Suomen poliisilaitos

Satakunnan ja Varsinais-Suomen pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Suoritemaksu

Maksuton päätös

Tämä asiakirja LSAVI/14676/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/14676/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Räsänen Leena 29.12.2021 15:37

Esittelijä Mäki Heikki 29.12.2021 15:32